

نام حق

نام حق بر زبان ہمی رائیم
کہ بجان و دلش ہمی خوانیم
ہرچہ ہست از بلندی و پستی
ہمہ زو یافت صورت ہستی
کتاب را تا خوانیم
کرد ما را خطاب تا دانیم
ہرچہ او گفت آن کنیم ہمہ
طاقت او بجان کنیم ہمہ

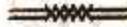

مشکل الفاظ کے معانی

خدا کا نام	=	نام حق
رائدن مصدر سے فعل حال جمع منتظم	=	ہمیں رائیم
(دل + ش) اس کو دل سے	=	دلش
خواندن مصدر سے فعل حال جمع منتظم	=	ہمیں خوانیم
(از + او) اس سے	=	زو
وجود کی شکل	=	صورت هستی
یہاں مراد قرآن مجید	=	کتاب
متوجہ کرنا	=	خطاب
فرماں برداری	=	طاعت

سوالات

- ۱- حمد کے چاروں شعر کو پانچ پانچ بار لکھیے۔
- ۲- کوشش کر کے ان شعروں کو زبانی یاد کر لیجیے۔
- ۳- خدائے پاک کی چند صفات کو لکھا کر اسے ادا کو دکھائیے۔

(سہی)

پیغمبر

اس سبق میں تمام پیغمبروں کی صفات بیان ہوئی ہیں اور تمام پیغمبروں کے ساتھ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم کا ذکر آیا ہے۔

معلم به ما درس می دهد - معلم همه ما را دوست دارد - معلم می خواهد که ما خوب درس بخوانیم و خوش بخت شویم - ما معلم مهربان خود را دوست داریم - پیغمبر معلم همه مردم است - پیغمبر را خدا برای خوش بختی مردم فرستاده است - ما همه پیغمبران را دوست داریم و به آنها احترام می گذاریم - اسم پیغمبر ما مسلمانان، حضرت محمد صلی الله علیه و سلم است -

مشکل الفاظ کے معانی

علم دینے والا، استاد	=	معلم
داون مصدر سے فعل حال واحد غائب	=	می دھد
سبق	=	درس
عزیز رکھنا	=	دوست داشتن
خوش قسمت	=	خوش بخت
عزت کرنا	=	احترام گذاشتن

سوالات

- ۱- معلم کا کیا کام ہے؟
- ۲- معلم کی کیا خواہش ہوتی ہے؟
- ۳- معلم کا ہمارے ساتھ اور ہمارا معلم کے ساتھ کیا سلوک ہوتا ہے؟
- ۴- خدا نے پیغمبروں کو کیوں بھیجا؟
- ۵- ہمارے پیارے نبی ﷺ کا نام کیا ہے؟
- ۶- چند مشہور پیغمبروں کے نام کا لیٹی لکھ کر استاد کو دکھائیے۔

آب

انسان، حیوانات اور بیڑ پودوں کے لیے پانی کے بغیر زندہ رہنا ممکن نہیں ہے۔ اسی لیے کہا جاتا ہے کہ ”پانی ہی زندگی ہے“۔

آب

آب برای زندگی حیوانات و گیاه ها لازم است۔ اگر آب نباشد، حیوانات تشنه می مانند۔ هیچ گیاهی بی آب نمی روید۔ بعضی از حیوانات همیشه در آب زندگی می کنند۔ اگر آب نباشد این حیوانات می میرند۔

اگر آب نباشد انسان نمی تواند زندگی کند۔ اگر آب نباشد حیوان نمی تواند زندگی کند۔ اگر آب نباشد گیاه نمی تواند زندگی کند۔ ازین سبب همه آدمها و حیوانات در جای زندگی می کنند که آب است و گیاه ها هم در جای می رویند که آب هست۔

مشکل الفاظ کے معانی

گیاہ کا	=	گیاہ کی جمع بہ معنی بیڑ پودے
لازم	=	ضروری
تشنہ	=	پیا سا
می روید	=	آگتا ہے۔ روئیدن مصدر سے فعل حال واحد غائب
بعض	=	چند
زندگی کردن	=	زندگی گزارنا، زندہ رہنا

سوالات

- ۱- پانی کی کیا ضرورت ہے؟ دو تین جملوں میں لکھیے۔
- ۲- کیا پانی کے بغیر انسان، حیوان اور بیڑ پودے زندہ رہ سکتے ہیں؟ اگر نہیں تو کیوں؟
- ۳- پانی کی اہمیت پر تین جملے فارسی میں لکھ کر استاد کو دکھائیں۔
- ۴- پانی کی اہمیت کو سمجھیں اور اسے برباد نہ کریں۔

خورشید

اس سبق میں سورج کی زبان سے روشنی اور گرمی کی اہمیت بیان ہوئی ہے۔

خورشید

من خورشید هستم - من خیلی خیلی بزرگ هستم - رنگ من زرد است - من خیلی خیلی گرم هستم - من از زمین خیلی دورم ولی زمین را گرم و روشن می کنم - من از مشرق سرزمین - روشنی من روی زمین می رسد -

اگر من نباشم درخت نمی روید، گیاه نمی روید، جو و گندم و برنج و دانه های دیگر نمی روید - حیوان زنده نمی ماند و انسان هم زنده نمی ماند -

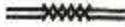
شما شبها ماه و ستاره ها را در آسمان می ببینید - مرا روزها در آسمان می ببینید - وقتی که من در آسمان هستم شما ماه و ستاره ها را نمی ببینید -

مشکل الفاظ کے معانی

بہت	=	خیلی
چاول	=	برنج

سوالات

- ۱- سورج کے بارے میں چند جملے لکھیے۔
- ۲- سورج کی کیا ضرورت ہے؟ بتائیے۔
- ۳- رات میں سورج کی جگہ آسمان میں کیا نظر آتے ہیں؟
- ۴- دن میں چاند اور تارے کیوں نظر نہیں آتے؟

سیمای ادب (پبلسٹی ہک) برائے درجہ دم

ماہ مبارکِ رمضان

اس سبق میں روزہ کے فوائد بیان ہوئے ہیں۔

ماہ مبارکِ رمضان

در این ماه مسلمانان جهان روزه می گیرند۔ از سپیدہ دم تا شامگاہ روزہای این ماہ حج
نی آشامند۔ روزہ داران وقتی کہ آفتاب غروب می کند و هنگام اذان مغرب روزہ خود را می
کشایند و غذای خورند۔

روزہ دار حقیقی از ہر گناہی پرہیز کند یعنی دزدی نکند، دروغ نگوید، غیبت نکند، مردم را
با دست و زبان خود نیازارد۔ فی الجملہ حج کارناشایست نکند۔ اگر کسی روزہ می گیرد ولی کارهای
ناشایست می کند فقط گرسنگی بی فایده می کشد۔

محبتِ مادر

اس سبق میں ماں کی محبت اور اس کی آرزوؤں کا ذکر کیا گیا ہے۔

محبتِ مادر

پسر تو قدرِ مادر دان کہ دائم
کشد رنجِ پسر بی چاره مادر
اگر یک عطسه آید از دماغت
پرد هوشِ ز سر بی چاره مادر
اگر یک سرفه بی جا نمایی
خورد خونِ جگر بی چاره مادر
اگر یک تپش چون روی تا باز گردی
بود چشمش بدر بی چاره مادر

اگر یک ربع ساعت دیر آبی
 شود از خود بہ دور بی چارہ مادر
 مہینہ صبح کس زحمت بدینا
 ز مادر بیشتر بی چارہ مادر
 تمام حاصلش از زحمت انہست
 کہ دارو یک پسر بی چارہ مادر

(ایرج مرزا)

مشکل الفاظ کے معانی

تو جا۔ رفتن مصدر سے فعل امر واحد حاضر	=	تو
تو جان لے۔ دانستن سے فعل امر واحد حاضر	=	دان
اہمیت	=	قدر
ہمیشہ	=	دایم
تکلیف جھیلنا	=	رنج کشیدن
جس کا کوئی مددگار نہ ہو	=	بی چارہ
چھینک	=	قطبہ
(دماغ + ت) تیری ناک، تیرا مغز	=	دماغت
آڑنا	=	پریدن
کھانسی	=	سرفہ
بے وقت	=	بی جا
واپس آنا	=	بازگرویدن یا بازگشتن

یہ سہ ماہی ادب (مکمل سری بک) برائے دہم درجہ

(بہ + در) دروازے پر	=	بدر
ایک گھنٹہ کا چوتھائی یعنی پندرہ منٹ	=	یک ربع ساعت
بے چین ہونا	=	از خود شدن
تکلیف	=	زحمت
(اس سے) زیادہ، تمام، پورا، پوری	=	بیشتر

سوالات

- ۱- اگر لڑکے کو چھینک یا کھانسی آجائے تو ماں کا کیا حال ہو سکتا ہے؟
- ۲- اسکول سے آنے میں دیر ہونے پر ماں کیا کرتی ہے؟
- ۳- کیا بچے کے لیے ماں سے زیادہ پریشانی کسی کو ہوتی ہے؟
- ۴- ماں اس قدر پریشانیاں کیوں برداشت کرتی ہے؟
- ۵- بچے کے لیے ماں کی محبت کا حال چند جملوں میں لکھیے۔
- ۶- ماں کی قدر و قیمت چند جملوں میں بیان کیجیے۔

تکبر مکن

اس نظم میں تکبر کی خرابیاں بیان کی گئی ہیں۔ اور تکبر نہ کرنے کا شوق دلایا گیا ہے۔

تکبر مکن

تکبر مکن ز بهار ای پسر
که روزی ز دستش در آبی به سر
تکبر ز دانا بود تا پسند
غریب آید این معنی از عیوش مند
تکبر بود عادت جاهلان
تکبر نیاید ز صاحب دلان
چو دانی تکبر چرای کنی
خطای کنی و خطای کنی

(سعدی)

مشکل الفاظ کے معانی

تکثر	=	گھنٹ
زہنہار یا زہنہار	=	ہرگز
وانا	=	عقل مند
غریب	=	عجیب، انوکھا
معنی	=	مطلب
صاحب دلاں	=	(صاحب + دل + ان) دل والے، زندہ دل
خطا	=	غلط

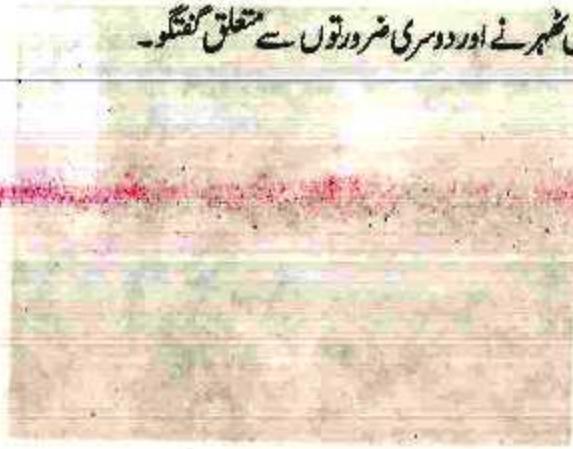
سوالات

- ۱- تکثر کو اپنے الفاظ میں سمجھائیے۔
- ۲- تکثر کیوں نہیں کرنا چاہیے؟
- ۳- نظم کے ہر شعر کو دو دو بار لکھیے۔

درمہمان خانہ

ہوٹل میں ٹھہرنے اور دوسری ضرورتوں سے متعلق گفتگو۔

درمہمان خانہ
ہوٹل میں ٹھہرنے
اور دوسری ضرورتوں
سے متعلق گفتگو
صورتوں کی تصویر

در مہمان خانہ

یک میز دو نفری می خواهم۔

میز را تلفناً رزرو کردم۔

میزی دارید کہ در گوشہ باشد؟

یک میز کنار پنجرہ می خواهم۔

بلی آن خوب است۔

میوہ خیلی زیاد است۔

این میوه زیاد پخته شده است۔

می خواهم کمتر پخته باشد۔ لطفاً این را برید۔

تازه است؟ این خیلی سفت است۔

این چاقو تیز نیست۔

کی نان بیاورید۔

صورت حساب را بیاورید۔

یک اطاق برای دو شب می خواهم۔ اطاق دو نفره دارید؟

یک اطاق می خواهم که تخت خواب دو نفره داشته باشد۔

طاق گرم است؟ یک پیچی دیگری خواهم۔

ایشها را تمیز کنید۔

ممکن است ایشها را اُطو کنید۔

ساعت هفت را صدا کنید۔

ساعت نه بر می گردم۔

آسانسور کجاست؟

سائین غذا خوری کجاست؟

برنامه حرکت قطار دارید؟

می خواهم مدیر را ببینم۔

دربان مهمان خانه کجاست؟

سلماننی در مهمان خانه است؟

کجائی تو انہم این نامہ را پست کنم
می خواهم مقداری پول خارجی عوض کنم۔

مشکل الفاظ کے معانی

گیٹ ہاؤس	=	مہمان خانہ
دو شخص کے لیے ٹیبل	=	میز دونفری
ٹیلی فون کے ذریعہ	=	تلفن
کھڑکی	=	شجرہ
کڑا، سخت	=	سفت
تھوڑی	=	کمی
بیل	=	صورت حساب
سونے کا بستر	=	تخت خواب
کبل	=	پٹو
صاف	=	تمیز
کپڑے پر آئرن کرنا	=	اُٹو کر دن
لٹ	=	آسانسور
کمرہ	=	سائن
کھانے کا	=	غذا خوری
پروگرام	=	برنامہ
ٹرین	=	قطار

تائی	=	سلمانى
پوسٲ	=	پسٲ
پرونى ملك كاسكه	=	پول خارچى
اسچ كرنا	=	عوض كردن

هدايت

سبھى مشكل الفاظ جديد فارسى كے ھيں، انھيں زباني ياد كر ليچيے۔

چند پنہ

زندگی سنوارنے والی کچھ نصیحتیں

سید ابراہیم علی شاہ صاحب مدظلہ العالی

سیما ادب (پبلسٹی بک) برائے دہم

چند چند

- ۱- هرچه بروز خواندی، بازش بخوان۔
خواندن شب بردل نقش می شود۔
- ۲- ایمان چیست؟
☆ شناختن خدای تعالی بدل و
☆ اقرار کردن به زبان و
☆ عمل کردن به حکم شریعت۔
- ۳- با پدر و مادر خویش نیکوئی کنید تا پسران شما نیکوئی کنند۔
- ۴- هر که مادر و پدر را بیازارد، بوی بهشت نیابد۔
- ۵- دروغ روزی را بکاهد۔

سیمای ادب (پلئری بک) برائے درجہ دوم

- ۶- خراج با اندازه دخل کند، در همه کار میانہ رو باش، جوانمردی پیشہ خود کن۔
- ۷- همه کس را یہ ز خویش بدان و هیچ کس را حقیر ن شمار۔
- ۸- با هر کس کار با اندازه او کن۔
- ۹- سخن چون بہ شب گوئی، آہستہ و نرم گوی و چون بروز گوئی، بہر سو نگاہ کن۔
- ۱۰- کم خوردن، کم گفتن، کم سخن عادت گیر۔
- ۱۱- هر چه بہ خود نہ پسندی برای دیگران پسند۔
- ۱۲- شای خود پیش کسی گوی، مفروض و حکمہر مہاش۔
- ۱۳- با عامیان و رندان بر سر راہ مشین۔
- ۱۴- بہر سود و زیان آبروی خود مریز۔
- ۱۵- زندگی کن با خدای تعالی بصدق۔

☆ و با نفس بہ قہر

☆ و با خلق با نصاب

☆ و با بزرگان بخدمت

☆ و با خوردان بہ شفقت

☆ و با درویشان بموافقت

☆ و با دشمنان بہ حلم

☆ و با عالمان بہ تواضع

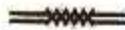
☆ و با جاہلان بہ نصیحت۔

مشکل الفاظ کے معانی

کئی	=	چند
نصیحت	=	پند
(باز+ش) اسے پھر	=	بازش
بھلائی	=	نیکی
ستاتا ہے۔ آزر دن مصدر سے فعل امر	=	پیاز ارد
گھٹاتا ہے۔ کاستن / کاھیدن مصدر سے فعل مضارع	=	یکاحد
آمدنی	=	خل
درمیان چلنے والا	=	میانہ زد
اچھا	=	چہ
تعریف	=	ثنا
سچائی	=	صدق
برداشت	=	ظلم
خاطر داری	=	تواضع
چھوٹا	=	خورد
طرف	=	سو

ہدایت

ہر ایک نصیحت کو بار بار پڑھیے اور اس پر عمل کرنے کی عادت ڈالیے۔ ان پر عمل کرنے سے زندگی سنور جائے گی۔

رباعی

اس چار مصرعے والی نظم میں شاعر نساخ نے خدا کے حضور اپنی سیاہ دلی اور اپنے گناہوں کا اقرار کیا ہے اور خدا سے بخشش کی درخواست کی ہے۔

رباعی

یارب! شدہ ام تہہ پیامرز مرا
شد روی دلم سہہ پیامرز مرا
دردا کہ بجز گنہ نکر دم کاری
بخشندہ ہر گنہ، پیامرز مرا

(نسخ)

مشکل الفاظ کے معانی

برباد	=	تباہ/تباہ
تو بخش دے۔ آمرزیدن مصدر سے فعل امر حاضر	=	پیارے
کالا	=	سیاہ/سیاہ
گناہ	=	گنہ

ہدایت

- ۱- اس رباعی میں خدا کے حضور اپنے گناہوں سے معافی اور اپنی بخشائش کی دعا ہے۔
- ۲- اس رباعی کو زبانی یاد کر لیجیے اور دعاؤں میں شامل رکھیے۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُکَ بِرَحْمَتِکَ
 وَرَحْمَةِ رَحْمَتِکَ وَرَحْمَةِ
 رَحْمَتِکَ وَرَحْمَةِ رَحْمَتِکَ